

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за освітньою програмою «Податкова та митна справа»
на тему: «**Митні платежі як фіскальний інструмент наповнення
державного бюджету**»

Виконавець:

студент ФФБС

Андріянова Ганна Дмитрівна _____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н. доцент

Фіалковська Анастасія Андріївна _____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми "Митні платежі як джерело надходження до державного бюджету" неоспорима через те, що вони забезпечують значну частку надходжень, які використовуються для фінансування соціальних програм, інфраструктурних проектів, освіти, охорони здоров'я та інших важливих сфер державного сектору. Можуть регулювати зовнішню торгівлю. Допомагають в боротьбі з контрабандою та незаконним обігом. Формують рівні умови конкуренції. Стимулюють міжнародну співпрацю та угоди.

Враховуючи ці аспекти, аналіз митних платежів як джерела надходження до державного бюджету є важливим для оцінки ефективності митної системи, розвитку зовнішньоекономічних відносин та забезпечення фінансової стабільності держави.

Теоретичною базою дослідження работ таких авторів А. Абрамова, О. Баранов, Л. Батанової, Д. Бахраха, І. Бережнюка, Ю. Битяка, О. Білика, О. Богми, П. Боровика, О. Вакульчика, А. Васильєва, С. Волосовича, Л. Воронової, С. Герчаківського, О. Годованця, І. Голосніченка, О. Грачової, О. Гребельника, М. Губи, О. Десятнюка, Л. Долі, Т. Єдинака, Л. Івашової, Р. Калюжного, А. Крисоватого, М. Кучерявенка, Т. Ліпіхіної, А. Мостового, А. Молчанова І. Назаркевича, Н. Нижника, Т. Онищіка, П. Пашка, О. Перхача, Ю. Петрюні, В. Петкова, С. Пепеляєва, Д. Притики, П. Пацурківського, В. Поповича, Л. Прокіпчука, О. Рябченка, Л. Савченка, А. Соколовської, В. Цветкова, А. Шота, Т. Штала та ін.

У даній роботі акцент буде зроблено на митні платежі і їх шляхи надходження до державного бюджету буде розглянуто процес нарахування на контролю за дотриманням правил митного кодексу України.

Метою даної кваліфікаційної роботи є дослідження ролі митних платежів як ефективного фіскального інструменту, що використовується для наповнення державного бюджету. У ході дослідження буде визначено основні види митних платежів, їх структуру та механізми взаємодії з державним бюджетом. Розглянуто особливості формування митних платежів в Україні та інших країнах. А також уточнення змісту поняття "адміністрування митних платежів" шляхом визначення його ключових характеристик, зокрема, реалізації митної політики щодо стягнення мита, ПДВ, акцизного збору, митних зборів та інших подібних платежів.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні **основні завдання**

- визначити теоретичну основу митних платежів та її складових;
- розглянути організаційно-інституційну структуру митних органів;
- обґрунтувати становлення митних платежів у формуванні бюджету;
- оцінити роль фіскальної та регулятивних функцій митних платежів;
- проаналізувати стан митного контролю в Україні;
- оцінити надходження до Одеської митної служби України;
- дослідити закордонний досвід стягнення мита та можливість запровадження в Україні;

- проаналізувати шляхи вдосконалення надходження до бюджету митних платежів.

Об'єктом дослідження є адміністрування митних платежів, яке виступає як ключове поняття у системі митного управління.

Предметом дослідження є розкриття змістовного наповнення поняття "адміністрування митних платежів" з урахуванням його основних ознак, з метою сприяти розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні та підтримці суб'єктів цієї діяльності.

Методи дослідження Для досягнення мети дослідження було застосовано різні методи, зокрема порівняння, узагальнення та аналіз наукових публікацій і нормативної бази. Також використовувався дедуктивний підхід для розуміння сутності понять та їх взаємозв'язку.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження слугувати закони України, інші нормативно-правові акти України, наукові дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали наукових конференцій, статистичні дані України, Головного управління статистики в Одеській області.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 70 сторінок. Основний зміст викладено на 65 сторінках. Робота містить 2 таблиці, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні засади формування митних платежів**» розглядаються теоретичні засади митних платежів, як будуються організаційні відносини між підрозділами митниці, і чому так важливо сплачувати митні платежі, як ухиляння може зашкодити нашій державі. Розглянуто побудова ПДВ та Акцизного податку. На прикладі розглянуто ці ж самі податки але в інших країнах.

У другому розділі «**Практика і проблематика**» проаналізовано структуру імпорту та експорту розглянуто також для уточнення які країни багато імпортують до нас і куди експортуємо ми також було уточнено які товари користувалися попитом. Також на базі практики було розглянуто історію самої митниці і проаналізовано надходжень конкретно по Одеській митній службі.

У третьому розділі «**Напрямки покращення адміністрування митними платежами**» увага була зосереджена на зіставленні аналізі двох економічно розвинутих країн (Японії та США). Ми розглянули аспекти на яких зосереджена митна сфера саме у цих державах і підсумовано який досвід цих країн може перейняти собі Україна. Також окремо досліджено напрями вдосконалення формування митних доходів до бюджету України.

ВИСНОВКИ

За результатами проведення дослідження щодо ролі митних платежів було сформувано такі висновки

1. Ефективне адміністрування митних платежів передбачає впровадження сучасних технологій та інформаційних систем для автоматизації митних процедур, що сприяє прозорості, швидкості та точності збору митних платежів.

2. Організаційно-інституційна структура митних органів відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного функціонування митної системи та виконанні її завдань. Вона повинна бути побудована таким чином, щоб забезпечувати ефективний контроль за переміщенням товарів через митний кордон, збір митних платежів та забезпечення виконання митного законодавства.

3. Митні платежі є важливим джерелом доходів для державного бюджету, сприяють фінансуванню соціальних програм, інфраструктурних проєктів та інших сфер діяльності держави. Митні платежі забезпечують фіскальну стабільність і можливість реалізації державної політики, сприяють зменшенню дефіциту бюджету та забезпечують сталість фінансових ресурсів для реалізації різноманітних потреб суспільства..

4. Фіскальна та регулятивна функції митних платежів грають важливу роль у забезпеченні економічної стабільності та розвитку країни і є важливим інструментом в управлінні економікою та сприяють реалізації державної політики, забезпечуючи фінансову стабільність та розвиток країни в контексті глобалізованого світу.

5. Ефективний митний контроль сприяє запобіганню втратам бюджету, збереженню конкурентоспроможності внутрішнього ринку та захисту прав споживачів. Аналіз показує, що вдосконалення технологій, використання інформаційних систем та підвищення кваліфікації митних службовців є ключовими факторами для підвищення ефективності митного контролю.

6. Оцінка Одеської митної служби України показує, що цей регіональний митний орган є невід'ємною ланкою у забезпеченні ефективного митного контролю, збору митних платежів та реалізації митної політики країни. Аналіз свідчить про те, що Одеська митна служба продемонструвала значний прогрес у впровадженні сучасних технологій та покращанні митних процедур, що сприяє зменшенню адміністративних та часових витрат для учасників зовнішньоекономічної діяльності.

7. Впровадження закордонного досвіду адміністрування митних платежів має потенціал покращити ефективність та прозорість митної системи України, сприяти розвитку зовнішньої торгівлі та стимулювати економічне зростання країни.

8. Таким чином, аналіз напрямів вдосконалення формування доходів до бюджету України за рахунок митних платежів вказує на необхідність прийняття ряду заходів для покращення цього процесу. Впровадження сучасних інформаційних технологій та автоматизованих систем, спрощення митних процедур, зниження адміністративних бар'єрів та покращення співпраці з бізнес-середовищем є ключовими напрямками. Додатково, необхідно розглядати можливості розвитку митних зон, стимулювання зовнішньоекономічної діяльності та просування експортних можливостей країни. Важливо забезпечити прозорість та недискримінацію у митних процедурах, а також ефективну

боротьбу з корупцією та контрабандою. Вдосконалення формування доходів до бюджету за рахунок митних платежів сприятиме збільшенню фінансової стабільності країни, забезпеченню розвитку соціальних програм, інфраструктурних проєктів та інших сфер національного інтересу.

АНОТАЦІЯ

Андріянова Ганна Дмитрівна «Митні платежі як фіскальний інструмент наповнення державного бюджету»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньою програмою «Податкова та митна справа». Одеський національний економічний університет. Одеса, 2023 рік

У роботі розглядається дослідження митних платежів як інструменту фіскальної політики держави. Робота включає аналіз теоретичних засад митної справи та практичний досвід їх використання у різних країнах світу. Досліджено роль митних платежів у наповненні державного бюджету, вплив митної політики на розвиток вітчизняних підприємств, а також важливість забезпечення прозорості та справедливості при застосуванні митних тарифів. В результаті дослідження було встановлено, що правильно спроектована та ефективно реалізована митна політика може стати одним з ключових інструментів розвитку економіки та підвищення рівня життя населення.

Ключові слова: мито, митні платежі, ПДВ, акциз

ANNOTATION

Andriianova H. «Customs payments as a fiscal instrument for filling the state budget»

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 072 "Finance, Banking, and Insurance" under the educational program "Tax and Customs Affairs." Odessa National Economic University. Odessa, 2023.

The work examines the study of customs payments as a tool of fiscal policy of the state. The work includes an analysis of the theoretical foundations of customs affairs and practical experience of their use in different countries of the world. The role of customs payments in filling the state budget, the impact of customs policy on the development of domestic enterprises, as well as the importance of ensuring transparency and fairness in the application of customs tariffs were investigated. As a result of the research, it was established that a properly designed and effectively implemented customs policy can become one of the key instruments for economic development and improving the standard of living of the population.

Keywords: Customs duty, customs payments, value-added tax (VAT), excise tax.